

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מ"א

עין משפט
נר מצוה

עז א מיי פ"ד מהלכות
גניבה ה"י ו' ועי'
בשמות וזמ"מ סג ע"ג
עז מור ש"ע ח"מ פי ש"ג
סעף א וסעף ב ע"ש:
ע"ב ב מיי פ"ג מהל'
שאלה ופוקדן הלכה
ט סג ע"ג פ"ג ט"ש
ח"מ פי ר"ב סעף ו'
ע"ב ג מיי פ"ג מהל'
גולה ה"י יא סג
ע"ג פ"ג ט"ש ח"מ פי'
ר"ב סעף א'
ד מיי פ"ג מהל'
שכירות ה"י ח סג
ע"ג פ"ג ט"ש ח"מ פי'
ג סעף י':

רבינו הגאון (המשך)
משנתנו זו המפקיד הבית
אצל חבירו וכו' ויעמידה
א"ל אליבא דר' ישמעאל
א' אליבא דר' עקיבא
סיפא ורישא בחד תנא
אני מוילי לו כליו אחירו
לבות המוקד כי הוא כמו
רב ואני תלמיד שבנצטאי
משמשו בתלמוד לרב.
ובא רב עקיבא בר אבא
לאוקמה למתני' בגוילה
על מנת לגולה. ורב נתן
בר יעקב מוקמה בגוילה
על מנת לשלוח בה יד
וכוה"ל ר' ישמעאל. ודחה
רב ששת טעם שניהם
ואמר מרבי בבב"י קתני
נטלה דלישמעין נטלה
לגולה או לשלוח בה יד
טלטה קתני ואין בלשון
טלטה לא לשון גוילה ולא
שילוח בה יד. אלא אמר
וסבר האי תנא שואל שלא
מדת בעלים גזלן הוי
וכוה"ל ר' ישמעאל היא
וסיפא שהניחה במקום
שאינה מקומה לפיכך תנן
לצרכו חייב. ור' יוחנן
אמר סיפא ר' עקיבא היא
כי הניחה במקום שנטלה
ואפ"כ צריך דעת
בעלים כר' עקיבא וכוון
שלא ידעו בה הבעלים
החזירה למקומה לפיכך
לצרכו חייב. ואומר רב
אמר שליחות יד צריכה
חסרון. מרדכי רועה
שהיה רועה עדו ובא
זאב וטרף ארי ודרס פטור
פי' פטור הוא כי שובר
הוא והשוכר פטור מן
האונסין. ואם הניח מקלו
אוי תרמילו עליה פי'
בין שנמשח בה כאילו
גולה וחייב באונסיה.
ואקשי' עליה. ואוקמה
רב בעודו עליה מקלו
ותרמילו. ואמר' הוא לא
משכח ופרק רב כגון
שהכישו במקלו ורצתה
לפניו. דייקי' מרדכי קתני
החזירה בקול אלא הכישה
במקל וכו' שהכישו
במקל וזמ"מ דהיינו
חיסרה ואפ"כ חייב ש"מ
דרב הוא דאמר שליחות
יד צריכה חסרון ואם אין
שם חסרון פטור באונסיה
ולוי אמר שליחות יד אינה
צריכה חסרון מאי טעמא.
אמר ר' יוחנן משום ר' יוסי
בר נהוראי שהניחה שליחות
יד האמורה בשומר חנם
משליחות יד האמורה בשומר
חנם שבר כלומר שומר
חנם דינו קל ושומר שבר
דינו חמור שחייב בגניבה
ואביהו ואם שומר חנם
שדניו קל חייב בו שליחות
יד שומר שבר לא כל שכן
שליחות יד בכל חסרון

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. וא"ת מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביחה ע"מ בגוילה
בו. והיינו חסרון
שהכל גזל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמט אע"פ
שלא נטל אותה מקמט חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריקין (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיוון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמט אינו חייב עד שיטול המקמט
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריקין קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא זאב וטרף. צעמט משלחת
וזאבים ורבי יהודה היא
דלמך זאב אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דלע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. וא"ת
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספד דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכא דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. וא"ת מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביחה ע"מ בגוילה
בו. והיינו חסרון
שהכל גזל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמט אע"פ
שלא נטל אותה מקמט חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריקין (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיוון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמט אינו חייב עד שיטול המקמט
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריקין קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא זאב וטרף. צעמט משלחת
וזאבים ורבי יהודה היא
דלמך זאב אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דלע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. וא"ת
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספד דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכא דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. וא"ת מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביחה ע"מ בגוילה
בו. והיינו חסרון
שהכל גזל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמט אע"פ
שלא נטל אותה מקמט חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריקין (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיוון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמט אינו חייב עד שיטול המקמט
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריקין קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא זאב וטרף. צעמט משלחת
וזאבים ורבי יהודה היא
דלמך זאב אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דלע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. וא"ת
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספד דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכא דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

א"ר רבי ישמעאל אפילו יחדו נמי. וא"ת מנ"ל י"ל מדנקט טלה
וסלע דקמס טלה לא יחד לו מקום אלא הולך ממנרה
למנרה וקמס סלע יחדו לו מקום כנים וגם כים יחדו לו מקום
בתיבה ולכן פריך נמי כסמוך לר"ע אפילו לא יחדו נמי:
שנמלה והגביחה ע"מ בגוילה
בו. והיינו חסרון
שהכל גזל ונטל לזורך עלמנו:
שנמלה ע"מ לשלוח בה יד.
פי' ליתול מקמט אע"פ
שלא נטל אותה מקמט חייב ככולה
דלמחר בשלחי פריקין (דף מד.) לא
נטל נטל ממש אלא כיוון שהגביה
ליתול אע"פ שלא נטל אצל למ"ד ע"מ
לגוילה דבעי חסרון אם הגביה ליתול
קמט אינו חייב עד שיטול המקמט
כיון דבעי חסרון וקשה דבשלחי
פריקין קאמר אפי' למ"ד בעי חסרון
מודה בחזית אם הגביה אע"פ שלא
נטל חייב דניחא ליה דמיהו כולה
בסיס להאי רביעית ומתני' בחזית
איירי ויש לומר דמתני' איירי אפילו
בשמן דלא מנטר פורתא אגב האמר:
ובא זאב וטרף. צעמט משלחת
וזאבים ורבי יהודה היא
דלמך זאב אחד אונס צפ' הפועלים
(לקמן 97 ע"ג): **הא** שקצינו.
לרבי ישמעאל פריך דלמך לא בעינן
דעת צעלים כפרש"י: **הא** לא
משיכה. דלע"ג דעודן עליה לא
קיימא ברשותיה להחמיצו צאונסיה
עד שימנח דלמך צמתני' (לקמן
97 ע"ג): הטה את החזית ונטל ממנה
רביעית אינו חייב אלא דמי רביעית
כיון דלא הגביה את החזית ומשני
שהניח מקלו ותרמילו עליה כל כך
בחוק עד שרמסה לפניו:
דיקא נמי דקתני שהכישו. וא"ת
צפ"ק דקדושין (דף כג):
תניא או שהכישו צמקל ורמסה לפניו
דלקרי משיכה ולא הוא הכהשה
ו"ל דהספד דלדס נכרי לקמה ואינה
מכירתו דצדורו שייך למיתני הכישה
אזל הכא דליירי צדועה שהצממה
מכירתו ואזלה מממת דבורו לא
שייך למיתני שהכישו:
לומר

הגהות הב"ח

(א) נ"ל הא שקליטו
ראמר ר"י:

גליון הש"ס

גמ' אין דא"ר. פי'
שנת דף פו ע"א קדושין
דף סג ע"ב מנחות דף
נה ע"א: רש"י ר"ה
הניחה במקומה כו' כרבי
ישמעאל. ע"י שנת דף
פו ע"א כדשי' ד"ה ומתן
דמיק':

מוסף רש"י

לבי מסותא. מתקן. כמו
מסותא. ויחזק מתרמינן
ואפ"י (מתדורין ס"ב). ובא
זאב וטרף ובא ארי
ודרס. א"י דרבי לרובס
הכמה במקום שמואל
ודין זאב לטורפה היה
ולהלכה במקום שאול
בטות וס' הורגה (קטן
ע"ג).

רבינו הגאון

ומקשי' אי הכי יחדו להאי
ביתא הבעלים מקום [נמי]
הוא שמעין לה ר"י
ישמעאל דאמר הגוב
סלע מן הכיס והנה יחדו
הבעלים להאי סלע מקום
בכיס ואמר ר' ישמעאל
יחדו למקום שגב ואין
צריך דעת בעלים ואי
מתני' ר' ישמעאל היא
אמאי קתני ולא יחדו
לה בעלים דשמעין מיה
דדוקא לא יחדו אה יחדו
לא. ופוקי' לא מיבעיא
קאמר לא מיבעיא יחדו לה
הבעלים מקום והחזירה
באותו מקום דוראי חסור
היא החזירה במקומה
וכיון שהחזירה במקומה
כלא טלטה דמי אלא
אפי' לא יחדו לה בעלים
מקום דלאו בעליהם
מחזירה פטור. ואוקימנא
אליבא דר' ישמעאל בין
יחדו לה הבעלים מקום
בין לא יחדו לה הבעלים
מקום כיון שהחזירה
למקומה אם נשברה פטור
הוא. אי הכי אימא סיפא
יחדו לה בעלים מקום
וטלטה ונשברה בין
מתן ידו בין מתן חזירה
לצרכה פטור לצרכו חייב
אמאי חייב הוא משנהיה
קתני ויש מי שמפיק
בשהניחה במקום שנטלה
מקומה. ור' יוחנן אמר
הניחה במקומה משמע.
ופוקי' סיפא אתאן לר'
עקיבא דאמר צריך דעת
בעלים הלכך לצרכו חייב.
ומקשינן אי מתני' רבי
עקיבא היא למה ליה יחדו
לה בעלים מקום אפי' לא
יחדו אמר ר' עקיבא צריך
דעת בעלים ונתני הגוב
טלה מן העדר וכו' הנה לא
יחדו בעלים מקום טלטה
והוציק ר' עקיבא בהחזרה
דעת בעלים כו'. ועמיה
רישא ר' ישמעאל וסיפא ר'

רישא ר' ישמעאל וסיפא ר' עקיבא. אמר ר' יוחנן מאן דמתרגם ליה חבית אליבא דחד תנא וכו' פי' אמר ר' יוחנן מי שפירש לי שחייב אם שלח בו יד למה כתב עוד שליחות יד בשומר שבר אלא ללמד שאפי'